

... alebo o troch postojoch, ktoré nájdeme v samom srdci svätosti a bez ktorých svätosť možná nie je

Existujú tri postoje, ktoré sú, myslím, podmienkou svätosti ako aj ovocím viery, nádeje a lásky a ktoré umožňujú, aby sme v Kristovi boli opravdivo slobodní a otvorení pre jeho prítomnosť.

1) APATHEIA. Už sme o nej popísali celkom dost¹. Je ovocím viery v Krista, v ktorom nám Boh daroval a v krste už udelil dar svojho božstva a jeho večného užívania si v samej jednote Trojice, čomu hovoríme Nebo. Výsledkom je, že v nás už nie sú žiadne túžby. Neznamená to, že by sme nič nerobili, o nič neusilovali, žijeme nakoniec stále na zemi. Nemáme už ale žiadnu žiadostivosť. Čo sa nás samých týka, už nemáme nič, čo by sme pre seba ešte chceli. Nemáme ohľadom seba žiadne túžby, pretože všetky už sú naplnené a uspokojené v Kristovi. Nemáme ani žiaden strach, pretože sme v Pánovi a On sa o nás stará, sme v úplnej istote a bezpečí. Nemáme teda žiaden dôvod zaoberať sa viac sebou a svojim osudom, pretože sa ním zaoberá Boh a to vrchovato stačí. A ani na to nemáme kedy, pretože sa zaoberáme Bohom, svojim Ženíchom, Milovaným, svojim Idolom a Hrdinom, svojim Kráľom, Otcem i Starším Bratom v jednom.

2) ÚBOHOSŤ. Tú sme zatiaľ iba naznačili². Zoči-voči Bohu, ktorý ma miluje, môžem bez rozpakov prijať fakt, že ja sám nie som ničím, sám zo seba nič nemám, všetko je Božie, všetko je od Boha, som na Bohu úplne, bezpodmienečne a bezvýhradne závislý, či sa mi to páči alebo nie. Toto poznanie by bolo desivé a neznesiteľné, keby Boh nebol tým, čím Je: Láskou, milujúcim Otcem a zbožšťujúcim Spasiteľom a Vykupiteľom. Tento Boh nás naplnia nádejou a v tejto nádeji, zoči-voči tomuto Bohu, máme odvahu konečne vzdať svoje pokusy nejako sa vymaniť z tejto ničotnosti a priznať si: Som nič. Som totálne úbohý. Som úplná a dokonalá prázdnota. A to je dobré. To je skvelé. To je úplne suprové a vynikajúce – pretože Boh prišiel, aby ma naplnil sebou, aby ma vrchovato naplnil svojou Slávou, svojim Božstvom, svojou Večnosťou, svojou Mocou, svojou Veľkosťou a Nádherou. Iba prázdnota môže byť naplnená. Čím väčšia prázdnota, tým väčšie a dokonalejšie naplnenie. A tak priznávam a plný radostného vzrušenia volám a kričím k Bohu i na celý svet: Som úplná a dokonalá prázdnota, nič nie som a nič nemám – a tak príď, Pane, Otče môj a Vykupiteľ môj, príď a vykonaj to, kvôli čomu si ma stvoril! Príď a dokonale naplnením naplní moju dokonalú prázdnotu! Som ničím – príď teda a Ty buď vo mne vo všetkom všetkým!

3) UVOLENENOSŤ. Svätosť je poddanie sa³. Radostná uvoľnenosť, lebo už v nás nie je žiaden strach. Radostná uvoľnenosť, lebo už v nás nie sú žiadne žiadostivosti. Radostná uvoľnenosť, lebo už nemusíme pred sebou, pred Bohom ani pred svetom nič predstierať, na nič sa hrať. Radostná uvoľnenosť, lebo konečne vo všetkom závisíme už len na Bohu a na ničom inom. Konečne je všetko ako má byť. Svetlo. Jas. Nádhera. Pokoj. Radosť. Čirosť. Ľahkosť. Sloboda. Voľnosť. Žiadne prekážky. Sme dokorán otvorení Bohu a Boh v nás konečne koná svoje veľké a nádherné dielo a my už len plní vzrušenia a radostného uspokojenia sledujeme, ako majstrovsky koná v nás a ako očarujúco a obdivuhodne koná cez nás. Výsledkom je láska, spočinutie v Bohu, ktorého milujeme, s ktorým už viac nebojujeme, nezapasíme, nehádame sa, nepresadzujeme voči Nemu svoje smiešne naivné názory, malicherné predstavy a ničotné žiadostivosti. To všetko je preč. Sme v Bohu a On v nás, v dokonalej ľahkosti a slobode a úplnej uvoľnenosti.

Myslím, že bez týchto troch postojov, plynúcich z viery, nádeje a lásky, nie je možné kresťanstvo, nie je možná svätosť, nie je možné Nebo.

Je to práve hriech, ktorý vytvára ich opak:

ŽIADOSTIVOSŤ je opakom *apatheie*. Bez Boha sme totiž zúfalo nedokončení, prázdni, nespokojní, nenaplnení. Sme plní žiadostivosti a vášni, keď túžime a dychtíme po niečom, po čomkoľvek, čo by v nás vyplnilo tú strašnú prázdnotu, ktorá v nás je, ktorú Boh chcel naplniť, ale pre nás hriech a odpor naplnená nie je. Ako nejaký závislík aj my sme závislí na sebe, zaoberáme sa neustále sebou, bojujeme o seba, snažíme sa uspokojiť seba v úsilí, ktoré bez Boha nikdy nemôže byť završené, plní hladu, ktorý nedokážeme ukojiť a smädu, ktorý nedokážeme uhasiť.

PÝCHA je opakom *úbohosti*. Neznesieme svoju ničotnosť – ani pred sebou, ani pred ľuďmi, ani pred Bohom. Snažíme sa vybudovať si akési vlastné ako keby na Bohu nezávislé ego, ilúziu, že čímsi a kýmsi sme, že niečo znamenáme, zdanie, že niečo vlastníme, že čosi sami máme... a toto falošné a iluzórne ego si potom žiarlivo strážime a bránime pred ľuďmi i pred Bohom. Predstava, že by sme sa ho mali vzdať, nám pripadá ako keby sme mali zomrieť, ako keby sa náš život mal prepadnúť do temnoty bezútešnosti, žiaľu a poroby. Dvíhame tak toto svoje smiešne, škaredé, iluzórne ego ako nejaký štít medzi seba a svojho Boha, zápasíme oň s Bohom – a nevedomujeme si, že práve ono nás od Boha oddeľuje a bráni tomu, aby sme sa v Bohu skrze svoju ničotnosť povýšeni Bohom, skrze svoju prázdnotu naplnení Bohom, stali tým, k čomu nás Boh stvoril a vyvolil: bohmi v Bohu! A kým toto ego nezomrie skrze vieru a nádej... dovedy budeme v tomto pekle zatratenia uväznení práve týmto svojim egom.

STRACH je nakoniec opakom *uvolnenosti*. Bojíme sa o svoje ego. Bojíme sa, že naša žiadostivosť nedosiahne svoje naplnenie a väseň svoje ukojenie. Bojíme sa ľudí, že sa nám postavia do cesty, že nám uchmatnú to, po čom túžime, že sa postavia proti nám. Bojíme sa Boha, Jeho moci a sily a snažíme sa pred Ním nejako ochrániť – smiešnym ateizmom počnúc po snahu nejako s Ním vyjednávať končiac. Bojíme sa o svoj majetok, lebo nám pripadá tak dôležitý, pretože nič iné vlastne ani nemáme. Bojíme sa sveta, ktorý je nebezpečný. Bojíme sa o zdravie, o život. Bojíme sa o svoje postavenie. Bojíme sa všetkého a o všetko. Ako hovorí Richard Rohr, odvolávajúc sa na Riemanna, je to „*strach z blízkosti, strach z odstupu, strach zo zmeny a strach z nemennosti*“ – a z tejto pasce niet úniku! Ved' sa bojíme všetkého, vecí aj ich opakov! Výsledkom je neustále napätie, neustály stres, neustále pachtenie sa a pechorenie, neustále súperenie, vzájomný boj a zápas, boj v rodine, boj na pracovisku, boj v cirkvi, boj a zápas všade a vo všetkom a o všetko. A na konci toho všetkého? Sklamanie, depresia, smútok, bolesť – bez ohľadu na to, či vyhráme alebo nie, či svoje žiadosti naplníme alebo nie. Tak, ako to už dávno objavili stoici, či Budha. Nenašli vtedy žiaden lepší liek na toto všetko, než ľahostajnosť, ľahostajnosť tak hlbokú, že sa v budhizme stáva *nirvánou*, ktorá nie je ničím iným, než úplným zánikom samej osobnosti, dokonalou a definitívnou smrťou človeka.

V Kristovi nám Boh ponúkol niečo omnoho lepšie: Zomrieť svojmu egu, to hej – ale hneď následne byť z hrobu svojej prázdnoty a úbohosti vzkriesení s Kristom k plnosti a sláve zbožštenia v Bohu! A my konečne chápeme, čo mal na mysli Ježiš, keď povedal oné slávne slová: „*Každý, kto pácha hriech, je otrok. ...³⁶ Až keď vás Syn vyslobodí, budete naozaj slobodní*“ (Jn 8,34.36). Amen.

Váš Inky

¹ úvahy č. 455, 456, 457, 458, 460

² úvaha č. 545

³ úvahy č. 221, 391, 528, ale aj 386